

گزارشی درباره مشکلات کشاورزان وباغداران شهرستان

نفروختن سهمیه مازاد آب، چالش جدید کشاورزان خوشاب

گزارش
ملکی

موضوع نصب کنتور های هوشمند آب برای چاه های کشاورزی و سهمیه بندی آب به یکی از چالش های کشاورزان وباغداران شهرستان خوشاب تبدیل شده است ،تعدادی از کشاورزان وباغداران خوشاب مدعی هستند مقدار سهمیه آب اختصاص یافته جواب گوی نیاز زمین های کشاورزی وباغ های شان نیست و با نفروختن سهمیه اضافی آن هادچارمشکل می شوند، از سوی دیگرمدیر امور منابع آب سبزوارهم می گوید : بنا بر تصمیم مسئولان هیچ آب اضافی برای فروش وجودنداردو باید کشاورزان با حضور در محضر تعهد بدهند بیشتر از سهمیه مصرف نکنند و هر زمان سهمیه آب آنان تمام شد، دوباره در خواست نکنند و مشکلات احتمالی راخودشان بر عهده بگیرند.

●حرف کشاورزان وباغداران چیست ؟

به گزارش خراسان رضوی ، با نصب کنتور های هوشمند برای چاه های کشاورزی و جیره بندی آب در بخش کشاورزی بسیاری از کشاورزان در کشور به سمت مدیریت منابع آبی رفتند ووزارت نیرو در چند سال اخیر برای چاه های کشاورزی که بیشتر از سهمیه در حال برداشت آب از سفره های زیر زمینی بودند، جریمه و فروش آب را در نظر گرفت. بسیاری از کشاورزان بر این باور بودندپس از اتمام سهمیه آب با پرداخت پول بیشتر می توان آب بیشتری مصرف کردوبرخی از کشاورزان این نوع رفتار وزارت نیرو را تبعیض آمیز وفروش منابع آبی به سرمایه داران وپولداران می دانستند. حسین سلطان آبادی از کشاورزان شهرستان خوشاب در گفت وگو با خراسان رضوی با اشاره به کاهش اجباری دبی آب تولیدی چاه از ۳۲ لیتر به ۲۰ لیتر توسط اداره آبفا سبزوار، گفت:در چندسال اخیر جیره ای برای اضافه برداشت آب نداشتیم.

وی با اشاره به قطع و وصل شدن های مکرر برق در پیک مصرف تابستان توسط اداره برق که گاه تاشش ساعت طول کشیده وبا سوختن موتور چاه در دفعات مختلف همراه بوده است و نپذیرفتن آن از سوی شرکت توزیع برق افزود: باتمام مشکلاتی که بر سر راه تولید محصولات کشاورزی مانند تورم چند درصدی قیمت تجهیزات کشاورزی و مواد اولیه تولید وجود دارد،یکی دیگر از مشکلات جدید طی امسال ندادن مجوز برداشت مازاد آب توسط امور منابع آب است .

●با پایان سهمیه آب و خشک شدن در ختان پسته باید با کشاورزی خداحافظی کنیم

این کشاورز خوشحالی اضافه کرد: در حالی که از ۲۵ مهر ماه چاه آب را خاموش کرده ایم،برای روشن کردن در دی ماه فقط توانستیم ۱۵ روز مجوز برداشت آب دریافت کنیم، مجوزی نیز بر ای خرید آب مازاد مانند سال های گذشته وجود ندارد و باید از سهمیه سال آینده با تعهد مضری استفاده کنیم و هر زمان سهمیه آب در تابستان تمام شد ،عطای کشاورزی را به لقایش ببخشیم و با خشک شدن

در ختان و محصولات تولیدی با کشاورزی خداحافظی کنیم.یکی دیگر از کشاورزان در سلطان آباد به خراسان رضوی گفت: سال آبی گذشته ۶۰ میلیون تومان از طرف امور آب سبزوار برای مصرف آب بیشتر از سهمیه جریمه شدیم که با کمی تخفیف تا مهر سال ۹۹ در حال پرداخت اقساط آن بودیم و با اتمام زمستان باید به دنبال خرید آب برای سال جدید باشیم یا محصولات را بی آب رها کنیم تا خشک شوند و راه دیگر این است که با کاشت گندم و محصولات کشاورزی پاییزه خداحافظی کنیم و فقط در سال کاشت بهاره داشته باشیم که مخارج زندگی را تامین نمی کندو بایدآواره حاشیه شهرها شویم.

●حصر وراثت پدر ما را درآورده است

محمد ثابتی مقدم، مدیر امور منابع آب سبزوار در گفت وگو با خراسان رضوی با انتقاد از کاشت سنتی محصولات کشاورزی توسط کشاورزان و تقسیم زمین های زراعی و آب چاه های عمیق به مقیاس های کوچک گفت: حصر وراثت پدر ما را درآورده است، صاحبان املاک بسیاری از چاه های کشاورزی که با چند ساعت آب زندگی شان تامین می شد ،با رسیدن به سن پیری بعد از رحلت بزرگ خانواده این زمین های کشاورزی را به مقیاس های کوچک زیر یک هکتار تبدیل کرده اند و آب چاه عمیق ارثی فرزندان زیر یک ساعت شده ومشکلاتش گریبانگیر دادگاه هاو امور آب شده است. وی با اشاره به قیمت ۱۰۰ میلیون تومانی یک ساعت آب در برخی از نقاط شهرستان ها، اضافه کرد: باید به سمتی حرکت کنیم که از تقسیم زمین های کشاورزی و منابع آبی به زمین های کوچک و خرد جلوگیری شود و با تقسیم سهام و تشکیل شرکت های تعاونی مردم از سود آن ها برخوردار شوند. وی اظهار کرد: یکی از گران ترین قطعات چاه های عمیق، کنتور های هوشمند آب است که قیمت آن اکنون با افزایش قیمت دلار حدود ۳۰ میلیون تومان شده است و مصرف آب بر اساس این کنتور های هوشمند سنجیده می شود. ثابتی مقدم با بیان این که جرایم مصرف آب بیشتر از سهمیه تعیین شده را در سال های ۹۱ و ۹۲ برای کشاورزان بخشیدیم واز سال ۹۲تا ۹۵ با تخفیف ۵۰ درصدی دریافت کردیم، افزود: در سال ۹۶ تا ۹۸ جرایم مازاد بر سهمیه آب به صورت کامل دریافت شد.

●آبی برای فروش وجود ندارد، باید سهمیه آب مدیریت شود

وی با اشاره به این که در گذشته سهمیه آبی به صورت تن خواه از طرف اداره کل برای کل شهرستان های سبزوار، خوشاب، جوبن، جغتای، داورزن و ششتمد در اختیار داشتیم و برای کشاورزانی که با کمبود سهمیه مواجه بودند با پرداخت هزینه آب بیشتر شارژ می شد، اظهار کرد: امسال بنا بر تصمیم مسئولان هیچ آب اضافی برای فروش وجود نداردو باید کشاورزان با حضور در محضر تعهد بدهند بیشتر از سهمیه مصرف نکنندو هر زمان سهمیه آب آنان تمام شد، دوباره در خواست نکنند و مشکلات احتمالی را خودشان بر عهده بگیرند.

از مدیر امور منابع آب سبزوار سوال کردیم اگر در وسط

ابراهیم رودسرابی با اشاره به این که برخی کشت های پرمصرف مانند چغندر قند طی سال های اخیر در شهرستان کاهش یافته است افزود: توسعه کشت محصولاتی مانند پسته با عنایت به نیاز اندک آن به آب مورد توجه خاص قرار دارد و شهرستان خوشاب از دیرباز از ظرفیت های خاصی در تولید پسته برخوردار بوده و از لحاظ سطح زیر کشت رتبه دوم استانی را دارد.

وی اضافه کرد: توسعه کشت محصولاتی مانند ارقام کم آب طلب انگور، توت و بادام دگر گل در اراضی شیب دار واحداث سامانه های آبگیر در این اراضی برای جمع آوری آب باران از اقدامات مناسب برای افزایش بهره وری آب به شمار می آید. وی همچنین توسعه کشت برخی گیاهان دارویی مانند گل محمدی و زعفران را به عنوان محصولات کم آب طلب در سال های اخیر در شهرستان از جمله این اقدامات در شرایط کم آبی و با هدف افزایش درآمد بهره بردار از طریق افزایش عملکرد در واحد سطح در این شرایط برشمرد.

رودسرابی همچنین از کشت گیاه دارویی زیره سیاه نیز برای اولین بار در شهرستان از سوی جهاد کشاورزی برای توسعه کشت های کم آب طلب نام برد.

●افزایش بهره وری آب با اجرای شیوه های نوین آبیاری در شهرستان خوشاب

مدیر جهاد کشاورزی خوشاب با تاکید بر بهره وری بیشتر از منابع آبی موجود شهرستان گفت: با اجرای سامانه های نوین آبیاری میزان افزایش بهره وری آب تا ۸۵ درصد در مزارع و باغ ها با همکاری کشاورزان و بهره برداران تحقق می یابد. رودسرابی افزود: این در حالی است که در آبیاری سنتی که به روش غرقابی اجرا می شود، بازدهی آب حدود ۳۰ درصد است. وی با توجه به کمبود منابع آبی بیان کرد: با اجرای روش های نوین آبیاری برداشت آب در شهرستان مدیریت می شود.

وی با اظهار این که بهترین روش بر ای حفظ آب موجود در

حکایت رنج دامدار و سود دلال

از خرید دام ارزان تا فروش گوشت به ۳ برابر قیمت به مردم

۶۶

یکی از دامداران جوبن:

دلال دام را از من دامدار کیلویی

۳۸ هزار تومان به صورت زنده

می خرد و همین دام را پس از ذبح

در مقابل چشمان خودم کیلویی

۱۱۰ هزار تومان به مردم و خود

دامدار می فروشد!

مهدیان ادامه می دهد: جهاد کشاورزی فقط به دامداران شناسنامه دار کنسانتره می دهد ولی این سهمیه به ازای هر دام سنگین ۵۰ کیلو گرم در هر ماه است در حالی که این کنسانتره اولاً باید با چند قلم دیگر خوراک دام مخلوط شود که قیمت آن سر به فلک می کشد و ثانیاً مقدار ۵۰ کیلو سهمیه جهاد کشاورزی فقط جواب گوی پنج روز خوراک ماهیانه دام ماست. البته اگر آن را به موقع تحویل دهند که تحویل نمی دهند! این دامدار خاطر نشان می کند: به دلیل مقرون به صرفه نبودن دامداری در این شهرستان روز به روز واحد های دامداری به جای روند افزایشی خالی از دام می شوند. مهدیان می گوید: متأسفانه درپایان ماه برای پرداخت پاره ای از هزینه ها ناگزیر به فروش دام می شویم!

وی تصریح می کند: اگر سهمیه کنسانتره به موقع تحویل

موسی الرضا مهدیان یکی از گاوداران شهرستان که جزو گاوداران موفق و برتر این شهرستان است در گفت وگو با خراسان خاطر نشان می کند: بنده به برادرم تمام ظرفیت کشاورزی و اراضی چند هکتاری کشاورزی خود را برای اداره کردن این گاوداری ۱۱۰ راسی دام سنگین اختصاص داده ایم.

وی می گوید: بیش از ۲۰ ساعت آب کشاورزی با اراضی مربوط را فقط به کشت یونجه و ذرت اختصاص داده ام تا جواب گوی خوراک این گاوداری بزرگ باشد و برای ده هانفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم اشتغال ایجاد کند.

بخش کشاورزی اجرای سیستم های آبیاری نوین در مزارع و باغ هاست، تصریح کرد: طی چند سال اخیر در شهرستان خوشاب یک هزار و ۵۰۰ هکتار سیستم نوین آبیاری (تحت فشار و کم فشار) اجرا شده و همچنان ادامه دارد.

وی اضافه کرد: دولت برای اجرای این سطح از سامانه های نوین آبیاری، کم فشار، قطره ای، زیر سطحی و... مبلغ ۸۰ میلیارد ریال کمک بلاعوض به شهرستان اختصاص داده است. رودسرابی با اشاره به این که از ابتدای سال تا کنون ۱۲۵ هکتار سامانه نوین کم فشار با مبلغ ۸ میلیارد ریال کمک بلاعوض دولت اجرا شده است، افزود: طی امسال تا کنون سه رشته قنات از محل کمک های فنی و اعتباری با مبلغ ۳ میلیارد ریال کمک بلاعوض و سه رشته قنات دیگر نیز از محل اعتبارات استانی با مبلغ بلاعوض ۳ میلیارد ریال در شهرستان برای افزایش بهره وری آب مرمت شده است. اگر چه مدیریت منابع آبی کار بسیار خوبی است ولی وقتی دبی آب چاه عمیق کشاورزان از ۳۲ لیتر به ۲۰ لیتر و پایین تر به اجبار کاهش یابد، قطعاً کشاورزان به سمتی حرکت خواهند کرد که فقط چند درخت و محصولاتی نظیر تراربخته بکارند که بر ایشان سودی داشته باشد و با تولید محصولات استراتژیک نظیر گندم به دلیل نبود آب خداحافظی خواهند کرد و وابستگی کشور به واردات مواد غذایی اصلی در آینده کاملاً مشهود است زیرا بخش زیادی از گندم تولیدی در کشور در سال های اخیر به علت نزولات آسمانی و کاشت دیم بوده است.

● چرا توقف فروش آب بعد از چند سال سرمایه گذاری؟!

اگر چه منابع آبی صحیح مدیریت شود و از برداشت های بی رویه آب جلوگیری کرد اما کسی پاسخ نداد چرا قطع فروش آب مازاد باید پس از چند سال سرمایه گذاری اتفاق بیفتد؛ در سالی که شهرستان خوشاب با ۳۶ هزار هکتار کشتزار و باغ، ۲۲۵ حلقه چاه عمیق و نیمه عمیق به یکی از قطب های مطرح کشاورزی در خراسان رضوی تبدیل شده است و در صورت قطع آب بخش عمده ای از درختان که سال های زیادی کشاورزان برای آن ها خون دل خورده اند تا به ثمر برسند در تابستان خشک و نابود خواهند شد.

نکته بعد این که در سالی که خراسان رضوی با مشکلات کمبود بدر کاشت گندم مواجه بوده است، کود کشاورزی به یک باره برای همه کشاورزان ۵۰۰ درصد رشد قیمت داشت و به دلیل استقبال نکردن کشاورزان برای خرید مسئولان مجبور شدند به آن ها وام خرید کود با سود بانکی اختصاص بدهند تا کودهای وارداتی به فروش برسد، قیمت تجهیزات کشاورزی چند درصد رشد کرد و به تناسب آن قیمت یک ساعت کار تراکتور به ۱۰۰ هزار تومان رسید، چرا باید کشاورزان هر روز که از خواب بیدار می شوند با یک مشکل جدید تازه در تولید روبه رو شوند. وقتی منابع آبی زیرزمینی کشور ۹ سال به فروش رسیده است و با آن کشاورزان هزاران هکتار باغ پسته و میوه کاشته اند، مگر می شود باتر مز ناگهانی گفته شود آبی وجود ندارد و بروی زراعتی متناسب با آب جیره بندی انجام دهید. اگر قرار بر توقف است باید با مدیریت مناسب و در باز زمانی به تدریج باشند و کم کم جایگزینی و مدیریت مناسب انجام شود.

شود نسبت هزینه با درآمد در پایان هر ماه برابر می شود و پولی برای گذران زندگی مان نمی ماند.

● پاسخ مدیر جهاد کشاورزی

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان جوبن درباره گرانی نهاده های دامی می گوید: ما تمام تلاش خود را برای جذب حداکثری نهاده های دامی در شهرستان انجام دادیم و خواهیم دادو از تمامی ظرفیت های موجود در زمینه تولید کنسانتره یارانه دار برای دامداران استفاده می کنیم تا توزیع مناسب و عادلانه کنسانتره یارانه دار در شهرستان انجام گیرد.

علی اکبر قارزی با اشاره به تعداد ۱۴۰ هزار راس دام سبک و هشت هزار راس دام سنگین در شهرستان جوبن می افزاید: ماهیانه حدود ۷۰۰ تن کنسانتره یارانه دار بین دامداران شهرستان توزیع می شود.

وی از دامداران می خواهد برای هویت دار کردن (پلاک کوبی) دام خود اقدام کنند و ماهانه از طریق مراکز توزیع سهمیه کنسانتره یارانه دار خود را تحویل بگیرند.

این مسئول بخش کشاورزی و دامی تصریح می کند: توزیع جو در شهرستان فعلاً ممنوع است و این محصول فقط به کارخانجات خوراک دام برای تولید کنسانتره دام داده می شود. در خور ذکر است که اغلب دامداران در این شهرستان خرده دامدار هستند و به اصطلاح شناسنامه دار نیستند و از همین مقدار سهمیه ناچیز جهاد کشاورزی هم محروم هستند! خانواده هایی که به اندازه تعداد انگشتان دست چند راس دام در منزل مسکونی خود دارند تا از طریق آن امرار معاش کنند برای تامین خوراک آن ها در مانده اند!